

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 29.053.017
про присудження ступеня доктора філософії**

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 29.053.017 Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава), Міністерства освіти і науки України прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії **Парфановичу Андрію Ярославовичу** з галузі знань 23 – Соціальна робота зі спеціальності 231 – соціальна робота на підставі публічного захисту дисертації «Соціально-педагогічні умови профілактики насильства у молодих сім'ях»

Протокол №17
«24» жовтня 2023 року

Парфанович Андрій Ярославович, громадянин України, 1989 року народження. Освіта вища – у 2011 році закінчив Національну академію внутрішніх справ і отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Правознавство» та здобув кваліфікацію юриста.

У 2015 році закінчив ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника та отримав диплом магістра за спеціальністю «Фізичне виховання» і здобув кваліфікацію «викладач фізичного виховання, організатор туристичної роботи».

З 2017 року зарахований в аспірантуру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, галузь знань – 23 соціальна робота, спеціальність – 231 Соціальна робота.

З жовтня 2022 року – аспірант ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», виконав усі вимоги освітньо-наукової програми спеціальності 231 Соціальна робота.

Науковий керівник – Караман Олена Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, ректор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Дисертацію виконано у Державному закладі «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава), Міністерства освіти і науки України.

Здобувач має 26 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 8 статей у наукових фахових виданнях України, 1 стаття – у зарубіжному періодичному виданні, 17 публікацій – матеріали навчально-методичних посібників та методичних рекомендацій, статті і тези апробаційного характеру, у тому числі:

1. **Парфанович А. Я.** Порухення міжособистісної комунікації у стосунках молодої пари як передумова проявів сімейного насильства. *Науковий вісник Кременецького обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка*. Серія: Педагогіка. Кременець, 2018. Вип. 9. С. 98–106.

2. **Парфанович А. Я., Караман О. Л.** Ризики виникнення насильства у стосунках молодих пар, які перебувають у громадянському шлюбі. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 2(8). С. 500–513.

3. **Парфанович А. Я., Олексюк Н. С.** Теоретично-емпіричний аналіз детермінації сімейного насильства серед молодих пар. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 31, т. 2. С. 122-126.

4. **Parfanovich I. I. Parfanovich A. YA.** Addressing Domestic Abuse and Violence via a Non-Formal Environment Seen as a Pedagogical Tool at University. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. 2020. Vol. 19, No 4.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці: **Трубавіна Ірина Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, **зауваження**, висловлені у відгуку опонента:

1. Розділ 1. доцільніше було б назвати «Стан розробленості в теорії соціальної роботи проблеми профілактики насильства у молодих сім'ях».

2. Цікаво було б показати в роботі, як здійснюється профілактика насильства в сім'ї з урахуванням специфіки регіонів, задіяних в експериментальній роботі, виявити її специфіку і, взагалі, чи є регіональна складова в такій роботі в Україні.

3. Робота значно б виграла, якби було зроблено теоретичний аналіз міжнародних правових документів про гендерно зумовлене насильство, їх трактування щодо профілактики насильства в молодій сім'ї.

4. Цікаво було б показати спільне і відмінне щодо експериментальної роботи в різних соціальних службах, які опікуються молодого сім'єю, у т.ч. в державних і недержавних службах, установах соціального захисту і управліннь у справах сім'ї та молоді, центрах соціальних служб для сім'ї.

Султанова Наталія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Миколаївський інститут розвитку людини, **зауваження**, висловлені у відгуку опонента:

1. У роботі (підрозділ 1.3) автором розкрито базове поняття дослідження – профілактика насильства у молодих сім'ях – як «комплекс заходів правового, соціального, педагогічного, психологічного, морально-духовного характеру...». Проте у наступних параграфах дослідження додається медико-біологічний напрям профілактики, що доводиться відповідними детермінантами насильства. На наш погляд, потребує уточнення характер профілактичних заходів відповідного спрямування.

2. У підрозділі 1.4 автор ґрунтовно розкриває детермінанти насильства у молодих сім'ях у теоретичному й емпіричному вимірах. Проте третім завданням визначено розкрити детермінанти не насильства, а його профілактики.

3. Автором визначено та теоретично обґрунтовано соціально-педагогічні умови профілактики насильства у молодих сім'ях, однією з яких є «науково-методичне забезпечення процесу профілактики насильства у молодих сім'ях, спрямоване на розвиток професійної компетентності суб'єктів профілактики». На нашу думку, доцільно було б обґрунтувати залежність фактів насильства у молодих сім'ях від недостатнього рівня професійної компетентності суб'єктів профілактики, зокрема, фахівців у галузі соціальної роботи та різнопрофільних державних структур.

4. У роботі автором підкреслюється вік чоловіка та жінки – 30 років, шлюб яких визначає їх як «молоду сім'ю». Проте у діагностиці рівня готовності членів молоді сім'ї до побудови стосунків без насильства (підрозділ 2.4) взяли участь молоді сім'ї, в яких вік подружжя досягав 35 років, що може збільшити коефіцієнт варіацій або порушити показник точності експериментального дослідження.

5. Автором зроблено ґрунтовний аналіз категоріально-поняттєвого апарату дослідження, що відображає зміст основних дефініцій дослідження. Разом з тим, потребує більш чіткого тлумачення поняття «сімейне насильство» та «віктимна поведінка членів сімей».

6. У підрозділі 1.3. «Сутність і зміст профілактики насильства у молодих сім'ях» автором визначено актуальні напрями змісту профілактичної роботи (рис. 1.4.). На нашу думку, робота значно виграла б, якщо до обґрунтування та розкриття кожного напрямку додати методи, форми та принципи

упровадження профілактичних заходів.

Бадер Світлана Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», **зауваження**, висловлені у рецензії рецензента:

1. Вважаємо, доцільне було б перенести теоретичне обґрунтування соціально-педагогічних умов профілактики насильства в молодих сім'ях до першого розділу, оскільки він віддзеркалює саме теоретичні засади дослідження проблеми;

2. Сутність одного з провідних понять дисертаційної роботи, а саме «готовність членів молодого роду до побудови стосунків без насильства» визначається автором як «набуття людиною відповідного віку цінностей, знань та умінь дотримання етичних вимог сімейного життя, інтересів і прав своїх та партнера, що визначають усвідомленість, емоційну вираженість і відповідальність, розвиток та самовдосконалення в сім'ї». Вважаємо, що конструкт «готовність» передбачає не лише сформованість відповідних ЗУН, але й певних цінностей та якостей, що варто було відобразити у визначенні;

3. Дисертаційна робота тільки б виграла, якщо б автором було описано результати констатувального й контрольного етапів експерименту у межах окремих підрозділів.

Краснова Наталія Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», **зауваження**, висловлені у рецензії рецензента:

1. З нашої точки зору, у Розділі 1, доцільно було б поміняти місцями 1.2 і 1.4, бо кількісно-якісний аналіз детермінації та наслідків насильства у молодих сім'ях логічно було б розкрити після визначення змісту профілактики насильства у молодих сім'ях, а основні підходи до попередження насильства у молодих сім'ях в Україні та за рубежом – після характеристики насильства у молодих сім'ях як соціальної проблеми.

2. У підрозділі 1.2. аналізуються детермінанти насильства, що дає змогу визначити особливості його розуміння і прояву, та наслідки для молодого сім'ї й кожного її члена. Детермінанти поділено на загальносоціальні (ментальність людей, ціннісні орієнтири, гендерні стереотипи, моральні стандарти поведінки) та внутрішньо сімейні (стереотипи конфліктної субкультури, проблемні ситуації, невирішені проблеми, кризи, рівень культурного розвитку кожного з подружжя, недостатнє інформування одне про одного, адиктивна поведінка, рівень адаптації до спільного життя та ставлення

до дітей, агресивність, прийняття індивідом за норму поведінкових девіацій, нездатність справитися з проблемами), що загалом проявляються як медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціологічні. Тож, на нашу думку, спочатку визначити теоретичні підходи до пояснення детермінанта насильства у сім'ї, а потім, підтвердити статистичним аналізом опитування.

3. У тексті підрозділу 1.4. (С. 87–88) вартувало б перенести «ефективність діагностичного інструментарію роботи з профілактики сімейного насильства у молодих сім'ях» у текст підрозділу 2.2. (Зміст і етапи реалізації експериментального дослідження).

Юрків Ярослава Ігорівна, доктор педагогічних наук, доцент, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

"За" – 5 членів ради,

"Проти" – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Парфановичу Андрію Ярославовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 23 – соціальна робота зі спеціальності 231 – соціальна робота.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Ярослава ЮРКІВ

Лідія Засвідчує
Декан

Олена КАРАМАН